

СТАЛИНСКОЙ ТУЙӨД

ЛЕДЗЭНЫ УСТЬУСАСА ВКП(б) РК да РАЙИСПОЛКОМ
№ 14-15 (384) | Февраль 18 лун, 1939 во | Номерлән до-
ны 8 ур.

Міян странаын „кызынынас пөртөма олөмө
коммунизмлыс первој фаза—социализм“ (Сталин).
Социализмлыс победа законодательно закрепи-
төма СССР-са выль Конституцијаын.

СССР-са народнөй овмөс развиїелөн Којмөд пјатілетнеј план

(1938 — 1942 војас)

ВКП(б) XVIII-од сјезд вылын В. МОЛОТОВ юрг докладлөн төзісјас, кодјасөс кызынынас
ошкөма ВКП(б) ЦК Польбјуроойн

Сјезд сорытанторлөн мөдөд пункт

I. МӨДӨД ПЈАТІЛЕТКАЛӨН ИТОГЈАС да КОЈМӨД ПЈАТІЛЕТНЕЈ ПЛАНЛӨН МОГЈАС

1. Мөд пјатілетнеј план (1933—1937 војас) олөмө успешнөја порттан резултатын СССР-ын разрешітөм мөд пјатілеткалыс основнөй исторіческөй мөг—окончателн бирдбома став експлоататорской классјас, тырылж бирдбома помка-јасс, кодјас чужтбны мортбом експлоатируйтөм да обществоос експлоататорјас да експлоатируянаас выль үкбом. Решітөм социалістіческөй революцијалыс зев сөкыд мөг: завершітөм візмү овмөс коллективіруйтөм, колхознөй строј окончателн юніт. Міян странаын „кызынынас пөртөма олөмө коммунизмлыс первој фаза—социализм“ (Сталин). Социализмлыс победа законодательно закрепітөм СССР-са выль Конституцијаин.

Производственөй фондјас выль производство орудијас да производственнөй постројкалас выль социалістіческөй—государственнөй да кооперативно - колхознөй — собственост мөд пјатілетка пом кежлө составлајтис 98,7 процент міян странаын став производственнөй фондјаслыс. Производстволн социалістіческөй система күтиң безразделн гospодствутны СССР-са став народнөй овмөс: промышленност валовы продукција куза сіб составлајтис 99,8 процент, візмү овмөс валовы продукција куза, колхознікаласы лічнөй подсобнөй овмөс вклұчајтөмн, — 98,7 процент, товарооборот куза—100 процент.

Страна экономікаын лодм социалістіческөй перестројка серті, вежсіс советской обществоолн і классовой структурас. СССР-са социалістіческөй овмөсін ужалис рабочбјас да служашбјас составлајтис 1937 војан странаса став насле-леніе составын—34,7 процент; колхознөй крестанство щбщ кооперируйтөм кустарјас, — 55,5 процент; армія, велодчыс, пенсіонерјас да мукб—4,2 процент. Тащом ногбн, се-кінін странаса насле-леніе 94,4 процентын вәлівает социалістіческөй ов-мөд пјатілеткаын. Промыш-

лениност да транспорт жүккөнін мөд пјатілеткалыс заданіејас пөртөма олөмө срокыс өзілжык. Мөд пјатілетка промышленностын тирытөм 1937 вога апрељ 1-ој лун кежлө, мөдногон-кө 4 воби да 3 тобысбын, сесса мөд пјатілеткаын торја білжын быдыміс і сөкыд промышленност. Көртту транспорт перевозкаас ку-жа мөд пјатілетка содтөдн тирытөм 4 воби. Вевтыртөм сіз-жө мөд пјатілеткалыс зев важнөй заданіејас візмү овмөс продукција куза: нац куза, хлопок ку-за.

1932 вокб—первој пјатілетка медбброя вокб—бткофалм серті 1937 војан промышленностлөн продукција codic 120 процент выль, мөд пјатілетка план серті 114 процент прірост заданіе дырі. Мөд пјатілеткаын промышленност продукција пріростлөн сре-днегородовы темпјасыс составлајтис 17,1 процент план куза індилом 16,5 процент серті.

СССР-са народнөй овмөс став отраслјасын быдымісны производственнөй кадрјас, кодјас успешнөй овлашеватбны выль техника. Мөд пјатілеткалын зев үзіл победаин ем социалістіческөй стројтельство став отраслјасын сөветскөй інтелігенцијалыс колана, тбдчан кадрјас лодсдом да народнөй овмөс став үкбн-јасын партийнде да үнапартийн болшевікјасыс выль руководашшой работнікас паскыда выдвігајтөм.

Выль техника освоітан жүккөнін шедодом успехјасыс полу-тісны яркөй выраженије стахановскөй двіжені-јеси. Социалістіческөй орд-жысом да сылыс высшой формас—стахановскөй двіженіје паскбдом вајбдіс промышленностын да на-роднөй овмөс мукб отра-слјасын уж производітель-ностын вынібра кыптөм. Мөд пјатілетка чубжын крупноти промышленностын уж производітельност codic 82 про-цент выль планын індилом 63 процент серті, а стро-ітельство үкбнин уж производітельност тајб каднас

codic 83 процент выль мөд пјатілетка планын індилом 75 процент серті. Стакановскөй двіженіелөн кып-төм да стахановеңіас социалістіческі-сознательнөй уж-лөн уналида замечательнөй примерјасыс најд уж производітельност вылын показа-тельјасын лоббідісны пред-посылкаас став міян пред-пријатіејасын да учрежде-ніејасын трудовобј дісцип-ліна вужсаныс юнмөддөм выль, мыж ем став ужалиыг јөз вылын уж производітельностлөн үнпременнөй условіејен да СССР-ын ком-мунизмлөн виңбра выль быдомлы залогон.

Медым обеспечітны мөд пјатілетнеј план олөмө пөртөм, коло вәлі котыртыш враждебнөй классовой елементјаслөн коласајскөд, народнөй овмөсін, культурнөй стројтельствоын, став політіческөй олбымын враждебнөй классовой вліланіе-јаскөд. Та мөгын коло вәлі, ставсыс медвөз, котыртышы тыш социалістіческөй, государственнөй да колхознөй собственность візом да юнмөддөм вәсна вөрјаслы да государственнөй да колхознөй ембүр расхішщајыс-јаслы паныд, классовой враг-лөн став да быдесама по-собікјаслы паныд да, медсас, народлөн преда-тельјаслы — троцкістско-бу-харінскөй да буржуазно-на-ционалістіческөй шпіонјаслы, фіверсантјаслы да вредітельјаслы паныд, кодјас юкеси колхознікаласы пів-сын трудофеңјас выль, тајб војаснас codic 4,5 пів.

Паскыда потреблајтан предметјаслөн производство 1937 војан codic 1932 во серті кык пів дорыс үн-жык выль. Паскыда потреблајтан уна важнөй производітельство да ізфельдејас куза шедодома не сөмын кык-пів сөдом, но і производствосө куіммындаалм. Мөд пјатілетка војасо государствено-кооперативнөй това-рооборот codic куім пів дорыс үнжык выль, а бт-шош колхознөй торговла-көд 1932 војан 47,8 міллі-арп шајтсан сіб кыптиң 143,7 мілліарп шајтә 1937 војан.

Паскыда потреблајтан тб-варјас выль рознічинөй до-нjas чінтом куза мөд пјаті-леткалыс заданіејас олөмө пөртөмсө вевтөм рабо-чурјасы да служашбјас-

Мөд пјатілеткаса чубжын народнөй овмөс став отрасль-јас куза рабочбјаслөн да служашбјаслөн лыдыс codic 17,6 процент выль. Став народнөй овмөс куза рабочбјаслөн да служашбјаслөн среднегородовы заработнөй платаыс 1937 војан, 1932 во серті, codic 113,5 процент выль, мөдногон-кө кык пів дорыс үн-жык выль. Рабочбјаслөн да служашбјаслөн заработнөй плата фонд, мөд пјатілетка план куза быдомсө індилом 55 процент выль пыфы, codic 150 процент выль, мөдногон-кө со-дик 2,5 пів выль. Рабочбјасы да служашбјаслөс күлтурно-бытовыа обслужівтөм выль (просвещен-ье, здравоохранен-ие да с. в.) государственнөй рес-кодјас тајб војаснас 4,4 мілліарп шајтсан codic 14 мілліарп шајтә, мөдногон-кө куім пів дорыс үнжык выль. Мөд пјатілетка војасо төдчымында codic колхознікаласлөн зажиточност. Колхознікаласлөн ваговд доходыс 4 воби (1933-1937 војас) codic 2,7 пів дорыс үнжык выль, а де-нежнөй доходјас, кодјас юкеси колхознікаласлөн пів-сын трудофеңјас выль, тајб војаснас codic 4,5 пів.

Паскыда потреблајтан предметјаслөн производство 1937 војан codic 1932 во серті кык пів дорыс үн-жык выль. Паскыда потреблајтан уна важнөй производітельство да ізфельдејас куза шедодома не сөмын кык-пів сөдом, но і производствосө куіммындаалм. Мөд пјатілетка војасо государствено-кооперативнөй това-рооборот codic куім пів дорыс үнжык выль, а бт-шош колхознөй торговла-көд 1932 војан 47,8 міллі-арп шајтсан сіб кыптиң 143,7 мілліарп шајтә 1937 војан.

Паскыда потреблајтан тб-варјас выль рознічинөй до-нjas чінтом куза мөд пјаті-леткалыс заданіејас олөмө пөртөмсө вевтөм рабо-чурјасы да служашбјас-

В. Молотов доклад тезісјаслён продолжењи

лыс заработој платалыс размерјассо төдчымёнja юна кыпдомён, мыј урчітчыліс пјатілеткааби, а сіз жо колхозјаслыс да колхознікјаслыс фенежибд соходјассо төдчымёнja лоём соитмён.

Мöд пјатілетка војас чö-
жбы СССР-ын нүöдöма на-
стојашцöй културнöй рево-
люција. Началнöй да сред-
неј школајасын велöдчыс-
јаслён лыдьыс 21,3 миллион-
сан codic 29,4 миллионöз,
сесса 5-7 классјасын ве-
лöдчысјаслён лыдьыс codic
кык пöв, а 8-10 классја-
сын велöдчысјаслён лыдьыс
codic 15 пöв. Высшöй учеб-
нöй заведенијејасын велöд-
чысјаслён лыд кып тiс
550.000-дз. Културнöй стро-
ителство паскалiс i став-
мукбд отрасљјасын.

СССР-са став республікаласын шедәдәмә төдчана успехјас һәндәрләзәниң да насељеніелыс матеріално-культурнөй уро-
вең қыпдан да үлкән, национальной большевистской кад-
рјас ләбәдәмән, став национальной, софәржаніенас со-
циалістической, культура қы-
пидәмән. Матеріалној да
культурнөй қыптомлән өтим-
ласыс торја ыжыдәг вәліны
съветской Востокса народ-
ласлән.

4. Мәдінәттеге план победоносчыға олымпиялық шедөдем успехжас подувының, СССР пырға којмәді піратілетканы разытілелін виљолосааб, классастом социалістіческөй общинество стройтот завершитан да социалізмаң коммунизмө вочасын вужан полосааб, кор решашуышбай төбчанлун босто ужалыс јозбес коммунистіческоба воспітајтан де-ло, коммунизм стройтис јоз сознаңысын капиталізм-лыс коласјас веном.

Но оз поъ чінтыны тајо
гігантской мог решітімлыш
сокылунжассо, торжён-ын
вражебиој капіталістічес-
коб окруженије условіе-
јасын. Нөшта-ын, мыј перв-
воб да мөд піятілеткаас
успешноја олбом біртром
вылб візәйттөг, мілан про-
мышленност развитіелди
рекордноб өдјас вылб віз-
әйттөг, си вылб візәйттөг,
мыј производство техника
куъа СССР-са промышлен-
ност панjic вогынмұныс
капіталістіческоб странаја-
ссо,—став тајб вылб візәйт-
төг, мі нөшта ег сүоддой
економіческоб отношении-
јеин жонжыка развітөј ка-
піталістіческоб странаја-
ссо.

СССР-ның экономикалық стратегиясынан көрсөткіштікке жеткізгендегі оғындық мүнәсабаттардың дамуынан көрсетілген. СССР-ның экономикалық стратегиясынан көрсөткіштікке жеткізгендегі оғындық мүнәсабаттардың дамуынан көрсетілген. СССР-ның экономикалық стратегиясынан көрсөткіштікке жеткізгендегі оғындық мүнәсабаттардың дамуынан көрсетілген. СССР-ның экономикалық стратегиясынан көрсөткіштікке жеткізгендегі оғындық мүнәсабаттардың дамуынан көрсетілген.

103,5 процент 1929 вос-
уровенсан, а 1937 во-
са мәд жынсан, выл крізі
ударлас улын, бара усіс уе-

лан,—СССР-са став крупното 1937 воын воöдчие 37% прöчентöг 1929 вога уровене, а СССР-лон ачык крупното промышленностысы—428 прöчентöг сиј уровене, мыј воинаöс.

уровене, мәдениеттеги
кадкод өткоғалом серти-
петкодлб крупноб промыш-
љенностлыс продукция со-
дом 7 пів дороға унжы-
вылө. 1938 волын СССР-с
став промышленностлб
продукция codic волга в
сертыс нюшта 11 прöчен-
вылө да боöдчis 412 прö-
чентöз 1929 вола уровене
диң, а крупноб промыш-
љенност күза begir 477 прö-

женності күта ВЕГІР 477 проценттөң 1929 вога уровень дінб,— сек кор капітализмін странајасын 1938 воын про мышленной продукција чінісі 13,5 процент вылодом во сертификация чінісі 9,5 проценттөң 1929 вога уровень.

Капітализмъ пропагандылжностын, көнъ странајас куза развітіелОН ыжыс неравномерност дырj, бороджая dac вонас промышленностлон үзүнас ез вөв со döм, а лоi промышленност производстволон төдчымбында, чiном, — СССР-ын мiмеитим промышленност лыс неуклоннöй да бдjдкы птбм, промышленност продукциалОН в оыс-вс быдмомлыс вылын тэмп

жас, си вөсна, век жо, мы воңті міжан страна вәлде экономіческоже отношеније бын выйті борёкољомбай СССР-са промышленності разви тіелен уровень насе леніje душа вылд производство размерјас смыслын дні-на төдчымонја улын жык техніко-экономіческоже отношеније бын Европа да СССР-са йонжык разви тіj капіталістіческоже страна аласы.

Төдса, мың насељеніје дұша вылۇ мілан страныны воо төдчымёнjas ешажы промышленноj продукција сеçом странајасын дорыс кызі Америкаса Соjедиnон ной Штатjas, Англиja, Германіја, Франција. Сіз, например, мәдд пјатілеткапом кежлө насељеніје душаны вылۇ СССР-ын воис: елеk троенеrгiя кык пöв саj ешажык Францијаын дорыс пöштi куjим пöв ешажы Англијаын дорыс, куjим пöda жын вылۇ ешажык Германіјаын дорыс, вiт пöda жын в y l o eшажы СШАын дорыс; Чугун-кык пöв саjо ешажык Англијаын да Францијаын дорыс.

Лијаын да Францијаын дорыс, кык поб да жын вылешажык Германіјаын дорыс, күжим поб ешажык САШ-ын дорыс; Ставроли поштө кык поб ешажык Францијаын дорыс, поштө күжим поб ешажык Англијаын да Германіјаын дорыс, поштө 4 поб ешажык САШ-ын дорыс; із шом наслеңїе душа вылес СССР-ын воіс жеуна ешады.

жык Франциянын дорыс, д
төдчымёнja ешажык США
ын, Англиянын да Герман
иянын дорыс.

СССР' пыр-на колъчб на
селенije душа вылo сiç-ж
сешом промышленноj тó
варјас, кызї ткањас, бума
га, маjtöг da ёткымын му
кодтор вóчан размeрјас ку
за.

ССР-са промышленное производство размеряслы технико-экономической от ношениіеи юнжыка разви той капиталістической стра најаскдб откофалом сер тајо тырмитомсö долже лоны тырвыjö бирдома медым обеспечитны комму низмлыс окончательной ус пех капиталізмкд сijö исто рической ордьисомын.

5. Оңі, көр СССР течесінде
кызі социалістіческой го-
дарство, помаліс кызыны
нас народной овмбослыг тече-
нической реконструкција да
промышленности да візмін-
овмбосын производство тех-
ника уровен куза сулада-
возын Европаса дубой как

Бүгелгы Европада көптеген капиталистичекі страналарынан, - бін мі вермам і долженбістав судтанас практикес-сүйтбідны да пәргны олбым СССР-са основнің эконом-ческің моглыш решеніе-суодны да панжыны сіз-ж економіческің отношенији-ын Европаса жонжыка раз-вітбіж капіталістіческі странајасоц да Амеріка-Союедіоннің Штатјасо-помоќ решитны тајо мого-матыса каджоласт чөжон.

лыд, medca-кін качеств
боксаң, соғтам, промыш-
ленностын, транспортын с-
візу овмёсын техника бур-
освоитом. Ленін індіккө-
лесаломын сы жылыс, ми
„уж производительност сіја-
бёрja щотын, medca вак-
ноj, medca главноj выл об-
щественній строj побес-
вылд“, мі долженоs обе-
печітыи социалістіческа-
ордіjысом да стахановска-
dvіженіе став мерајасо-
наскöдом, став предпrijат-
јеjasын да учрежденіеj-
сын, став колхозjasын тру-
добоj фісціпліналыс неу-
лонній dvіженіе став мера-
јасын наскöдом, мі долж-
ноб обеспечітыи рабочоj-
јас, крестана, інтеллігев-
ција ужлыс социалістіческоj
обществолы достоінб) вы-
лын производительност. Сы-
код өтшоң колоs обеспечи-
тны народній доходлы
сешом быдом да товаро-
оборотлыс развітиje, меды-
коjмб) п'ятілетка војас
кыпöдны народній по-
реблеңиye $1\frac{1}{2}$ -2 пöв. Т-
могыс, сокырda оборони

индустрија Јона кыпбдомкес
оттөшт, коло паккөдны у
паккыда потреблајтан та
варјас да сојан проџект
јас леџом кыпбдом куза,
сиз-жоб обеспечитни раб
чојјаслён да служашщёјја
лон реалној уждон содом
лыс поžанлун, колхознї
јаслён doxodјac codомль
поžанлун.

Којмөд пјатілєткалоң т

тбг кыпдом обеспечитом-
лөн коланлын, медса-ни
СССР-лөн виешнөй кыша-
лөмөн империалізм агрес-
сивнөй вынjasлдн содан у-
ловијејасын, требујтöны гы-
рыс государственой резер-
вјас лбсдом, ставсыс мед-
вог, ломтас, електроенер-
гija да откымын оборониј
производствојас куңа, а си-
жо транспорт развијатом-
куңа, странаса соответст-
вујущијој рајонјасын пра-
вильија размешџајтомуњи,
непроизводитељиј да ылса
перевозкајас биродомиј да
странаса основија економи-
ческој очагјас mestавывса
рессурсјас максималијој ли-
дн обеспечитоми.

ВКП(б) лін XVIII-од съезд
вынсѣдö СССР-са народнö
овмбс развіятаи којмб
пјатиљетнеј планлыг тащы
заданыјејас, кодбс предста-
вітöма СССР-са Государ-
ствений Плановой Комиссии
да прїмітöма ВКП(б)
Централнöй Комітетон да
СССР-са Народнöй Коміс-
сарјас Советон.

II. Којмөд пјатиљетка кућа производство содомлён план

1. Ләсәдны СССР-са став промышләнност күза продукцијалыс објум 1942 во- ын, којмәд пятылетка борja во вылд, 180 міллiard шајт (1926-1927 војацца донјасын) 95,5 міллiard шајт серти 1937 воын, мәденигбн-кә којмәд пятылетканы промышләннöй продукцијалыс 88 прöчент вылд содом.

СССР-са промышләннöй продукција бытмамлыс сре- пятылетканы ләсәдны 13,5 прöчент, сејса производство спредствојас вöчом күза спредиегеродовöй прирост ләсәдны -15,2 прöчент, а потребљеније префметјас лезом күза -11 прöчент.

2. Урчитны којмәд пятылетка пом кежлд, мәденигбн-кә 1942 воын промышләнност важнејшој отраслијас күза продукцијалме ташом размер:

	1942	1942 1937 во діаг %-ясоң
Став промышленност (1926-27 војасса доњасын) мілліард шајтјасын . . .	180	188
Сы лыбын:		
Производство средство юс вбчом . . .	112	203
Потребление предметы слон производство	68	169
Машиностроение да металлообработка (1926-27 војасса доњасын) мілліард шајтјасын	62	225
Машинастроение паровозы (Условий) "Э" да "СУ" выло вужбдомын) штукајасын	2090	132
Товарищество вагонјас двухоснб) исчисле- ниеби сурс штукајасын	90	153
Автомобиљас сурс штукајасын	400	200
Електроенергія мілліард кіловатт часјасын	75	208
Ішшом мілліон тоннјасын	230	181
Уль нефть газын "	54	177
Торф "	49	206
Чугун "	22	152
Сталь "	27,5	156
Прокат "	21	162
Сы лыбын качественность тоннјасын	5	199
Хіміческоб) промышленност (1926-27 во- јасса доњасын) мілліард шајтјасын	13,4	227
Цемент мілліон тоннјасын	10	183
Фелової древесина кыскалом мілліон кубометрјасын	200	180
Піломатеріалас кубометрјасын	45	156
Бумага сурс тоннјасын	1.300	156
Хлопчато-бумажноб) ткањас мілліон метрјасын	4.900	142
Шерстяної ткањас мілліон метрјасын	175	167
Күчік-көмкот мілліон гозјасын	235	143
Сахар-песок сурс тоннјасын	3.500	144
Консервјас мілліон банкајасын	1800	206

В. Молотов юрт доклад төзісіаслён продолжение

3. Машіностроеніе став выныс развівайтёмон, кодыл приадлежіт бедушшой рол народнож овмос техніческоба вооружітомуи, обеспичити передовоб техника народнож овмос став отраслью да СССР-са оборона став үідяс вылә пыртам, государстволён өніа требованиеас берти. Содтыны машіностроеніелыс продукција којмод пјатілетка пом кежлә 2,25 пб, мбноги-кә төдчымонда выләжык промышленностлын обищшой содомыс, обеспичити становкаслыс став үідяс лезом, решітельнож кыпбодны вылын производительнож да специалнож становкаслыс удељнож в е с, торжн-кін автоматјаслыс да полуавтоматјаслыс. Содтыны металлорежушшой становкаас 1942 воны 70.000 штукаас лезом 1937 воны 36.000 штука пыфы, становкаслыс ассортимент 800 типоразмерлә вајдомбын.

Венны СССР-са народнож овмблын пыр соыс по требностјаслыс енергетическоба машіностроеніелыс относительнож бороколом. Содтыны паровоб турбинаас лезом пјатілеткаан 4,8 пб, паровоб котолас лезом 4,6 пб. Став мерајас да содтыны удељнож вессб 12.000 киловатт да ічтажык мошнността шорблодс да посні турбинаас вбчомын. Освоїтны Күйбышевскоб гидроузоллы мошиној гидротурбинаас вбчом.

Торя выиманіе сетны локомобілjas, стационарнож да судобв фізелjas, первоочерефын быстроходнож, а сізж газ вылын ужалысдвигательjas лезом паскодмы. Вужбдня газогенераторас в й л ё ворледан ужас вылын став машінаас, а сізж төдчымондауқон візму овмосса тракторнож паркыс да автомобілнож паркыс.

Венны бороколчом строительнож машінаас да механизмас вбчомын, а сізж строительнож інструмент лезомын.

Форсірујты хіміческоба промышленностлы сложнож аппарата да оборудованіе вбчом да тырвыж обеспичити сылыс выніора быдом. Освоїтны хлопчато-бумажнож да шерстанија фабрикааслы машінааслыс выл үіплас вбчом, бырдны прафілнож оборудованіе вбчомын бороколом, пјатілетка пом кежлә ватерјаслыс производство 6 пб с одтобом. Обеспечити морскоб да океанскоб транспорт өніа судноаслон став үідясон да лбсодны судостроеніелы производственнож мошиностас, кодјас тырмона СССР-са морскоб да речноб транспортлыс соыс потребностјас отечественија производствои обеспичити производствон обеспичити производствон выл. Паскодны авто-

матическоба да телемеханическоба управлеңіе аппаратурыс производство.

4. Став мерајасон развијты промышленностлы угольнож да нефтанож отрасльяс, кодјас ем топлив база странаса став народнож овмослон. Паскодны ішом перјом сій уроченож, коди обеспичивато сіе сомын страналыс текущшой потребностјас веяттам, но і хожаственнож запасјас да гоударственија резервас лбсодом. Обеспечити ішом перјомлыс юнжыка валиын темпјас Уралса, Подмосковнож бассејна, даљнож Востокса да Среднеј Азияса ішом районјасы да содтыны сені ішом перјом којмод пјатілеткаан: Уралын—2,8 пб, Подмосковнож бассејнын—2,4 пб, Даљнож Востокын—2,5 пб да Среднеј Азияын—4,4 пб. Содтыны бурой уголь перјом којмод пјатілетка план кадколастын 2,6 пб, лбсодны местнож ішом перјомлыс выл базајас странаса став районјасын, көні ембс көт неыжыд месторождеңіеас, да најбс развіваетом серти вужбдны местнож промышленностса предпріјатіеасос, коммунальнож предпріјатіеасос, школајасос, болыцајасос да учреждеңіеасосы ылыс вајан ломтас вылыс местнож ломтас выл. Завершити ішом перјомлыс комплекснож механізация странаса став угольнож районјасын да котыртын ішом перјом странаса став угольнож районјасын ціклічнож ужлыс график—шахтерјас ужлыс стахановскоб производителност пыртам подув вылын.

Лбсодны Волгада Уралкос тса районын выл нефтанож база— „Мод Баку“. Нефт перјомлыс да нефт переработајтамлыс программа обеспичити геологоразведочнож ужас өдјо развіваетом, нефт перјомын да переработајтамын вылын техника пыртам: буреніелди вращающееся способ, давление улын буреніе, компрессорнож да глубинно-насоснож добыча, газыс бензін бостомын эксплатацијалон тупкоба метод. Стройты нефтеуводјаслыс да нефтебазааслыс сеть, торжн СССР-са асын вава рајонјасын.

Паскодны торфјанож производленост, торжон сещом областјасын, кызі Ивановскобын, ішом ылі расстановије выл новләм чінтам могоыс, сізж быдног өдәднен сланецјас іспользујтом. Паскода развернітны ломтасјаслыс став үідяс газифіцирујтом да ішомјас подземнож газифіцирујтом, којмод пјатілеткаан ішомјаслыс подземнож газифікацијас промышленностон самостојательнож отрасль портам. Содтыны којмод пјатілетка чоң-

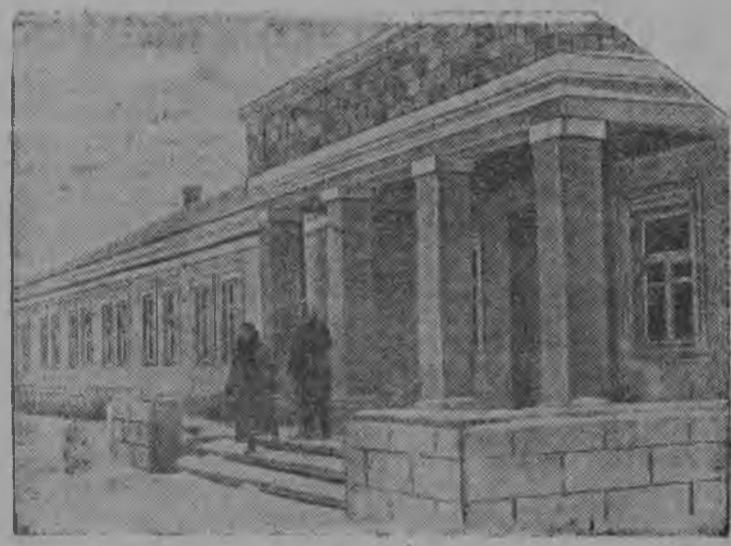
и нефтанож да чисто-газовоба месторождеңіеасыс газ перјом 3,5 пб. Стройты да пырты эксплоатација да подземнож газификация уна промышленнож стација Донбассын, Подмосковнож бассејны да СССР Асыв вылын, получајтан газсө енергетика, хіміческоба промышленност да коммунальнож овмос выл іспользујтом. Развіваети коксовоба да доменнож газјас іспользујтом магистралыб газопроводјаслыс сеть стройтом, медвоздонбассын.

Лбсодны іскусственнож кізєр ломтаслыс промышленност чорыд ломтас гідрорівоніе подув вылын, медвоздонбассын асыв вылын, а сізж газыс, кізєр ломтаслыс сінтеz.

5. Електроовмос Іуконын бырдны імітчыс часичнож фіспропорција промышленност Іона содом да електростанцијааслыс моншнностјас тырмутома содтом костын сещом ногдын, медым електростанцијааслын быдмомыс панjис ые сомын промышленностыс быдмом, но і обеспичити електріческоба мошнностјаслыс төдчымонда резервас лбсодом. Такод лбсодмын содтыны електростанцијааслыс обищшой мошнност віт воин 2,1 пб. Бепловб електростанцијаас стройтомын вужны неыжыд да шоркоф електростанцијаас 25 курс кіловатт вынди да улбжык. Осуфити гырыс електростанцијаасын посніјаслы да шоркофыаслы ушшерб выл қызі неправілнож да народнож овмослы вреднож увлекајтом. Рајоннож тепловб електростанцијааслыс мошнност вынсодавны быд торя случајын правителстволы. Паскода пыртны выл енергетическоба техника, парлыс вылын давленіе да перегрев, выл теплоіфікационнож турбинаас применајтом да електростанцијааслыс да сетьвоб овмослыс основнож производственија процессјас автоматізрујтом.

6. Портны хіміческоба промышленностоба производленост ведушшой отрасльяс пыс өтікб, коди тырвыж монгомбод народнож овмослыс да страна обороналыс потребностјас. Којмод пјатілетка—хіміалдын пјатілетка. Сјезд шуд содтыны хіміческоба промышленностыс продукција 2,3 пб, мбноги-кә төдчымонда выләжык промышленностсө ғоннас содтом серти. Төдчымонда содтыны серно азотнож кіслота вбчом, сінтетіческоба амміак, іскусственија волокно да пластіческоба массајас вбчом. Лбсодны органіческоба сінтеzыс выл отрасльяс (сінтетіческоба спирт,

(Возд візод 4-од лістб.)

На снимке: Здание нового родильного дома в Кинель-Черкассах.

Москва, Кремль—Сталін юртлы

дона Іосиф Віссаріоновіч! Усаса рајоннож партійнож собраніе, коди чукортціс СССР-ын народнож хожаство развіваетомлён којмод пјатілетнеј планылыс Молотов юрт докладыс төзісіас да партіялён уставын вежомјас ылыс Жданов юрт докладыс төзісіас обсуждайтом выл, выражайтö Тіланлы, Сталін юрт, ставмұвывса ужалыс јөзлён вождлы, другы да учітельлы помтөм рафейтамун, преданност да мөдәдә болжевістскоба чолом.

Тілан мудрой вскөдлөм улын, Ленінско-сталінској національнож політика правілножа нүйдомон, партіялён да народлён ставпёллөс врагжаскод тышын, унанаціоналности сөветскоба народ, коди сплотітчома Ленін—Сталін партія гөгөр, шедәдик социалізмлыс человечество історіяны аз-зывтөм победајас.

Тілан вскөдлөм улын, Сталін юрт, вёвлом царской Рессіјаса народјас өтласісны велікож унанаціоналности семяй—Советской Социалістіческой Республикајас Союз. Комі республикавы да і міян Уса рајонын вёвлытам өдјасон кыпто промышленност, паскалө візму овмос. Қоріаліс да ғоріалө форма сертиыс національнож, содержаніе сертиыс социалістіческоба культура. Быдмисны болжевістскоба кадрјас, кодјас успешножа овла-дејтисни выл техникаи да способнож јёткыны сіјөс возо, вскөдлыны народнож овмос возо кып-подомон.

Ленінско-сталінској мудрой політика, Тілан, Сталін юрт, ужалыс јөз вёсна батмоза төждысөм вајисны міян рајонын, Печорскоб округын, социалістіческоба овмос да культура ғорізлөм. Партийнож організація да рајонса став ужалыс јөз ыжыд політическоба да производственнож кып-дунён встечајтони партіялалыс XVIII сјезд востом.

Заверајтам Тіланөс, Іосиф Віссаріоновіч, миј марксізм-ленінізмөн овла-дејтөм подув вылын— „ВКП(б) історіялалыс Краткож курс“ велідом по-дуд вылын, партіялён XVIII сјезд кежлә, нөшта выләжык революционнож бдітельност кып-домон, стахановскоб двіженіе да социалістіческоба ор-дышом паскодом подув вылын чесғон портам олөм партіялён да правітельствои міян возо сув-тодом став хожаственно-політическоба мօгјас.

Нөшта топыржыка топодчам коммунистіческоба партія гөгөр, сылон Сталінској Централнож Комітет да Тілан гөгөр, дона Іосиф Віссаріоновіч. Мобілізутам став ужалыс јөзөс классастиом об-щество стройтом вёсна возо тышо—социаліз-сан коммунизм вужом вёсна тышо.

Мед олас Ставсојузса Коммунистіческой (болшевікјас) партіялён XVIII сјезд!

Мед олас Ленінлён—Сталінлён непобедимой партія!

Мед олас ужалыс јөзлён мудрой вожд, социалізм победајаслон вдохновітель да организатор, міян дона бат да друг Сталін юрт!

